

NASLOV—ADDRESS:

Glasilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
Telephone: Henderson 2912

GRANITOKSK JEDNOZ

OFFICIAL ORGAN
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter December 12th, 1922, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 24th, 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1163, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22nd, 1918.

NO. 37 — ŠTEV. 37

CLEVELAND, O., 15. SEPTEMBRA (SEPTEMBER), 1943

VOLUME XXIX. — LETO XXIX

Italija se je brezpogojno vdala ITALIJANSKA MORNARICA SE JE PRIDRUŽILA ZAVEZNIKOM

Silni spopadi z nemško armado v Italiji. Nemci okupirali vse slovenske kraje. Mussolini na varnem v Nemčiji?

Pet dni zatem, ko je angleška osma armada vpadla v Italijo, dne 8. septembra, se je Italija brezpogojno vdala zavezniškim četam, kakor zahtevano, vsled česar je s tem dnevom nastalo premirje. Isto je bilo pravzaprav sklenjeno in v Siciliji podpisano že 3. septembra, toda v veljavu je stopilo šele 8. septembra.

V vseh ital. mestih je nastala vsled tega veliko veselje, kajti Italijani so bili že naveličani vojne. Premirje je v imenu zaveznikov podpisal ameriški general Eisenhower kot poveljnik njih armade.

Odobreni mirovni pogoji med Italijo in zavezniški

Glavni stan zavezniški v Afriki. — Mirovni pogoji, ki so bili podpisani 3. septembra med zastopniki generala Eisenhowera in maršalom Badoglijem, določajo, da bo Italija odstopila zavezniškom otok Korziku, da bo izročila zavezniškom vso pomorsko in zračno silo, da bo izpustila vse zavezniške vojne ujetnike ter dovolila, da smejo zavezniški rabiti italijansko mornarico v boju proti Nemčiji.

Mirovna pogodba določa sledete točke:

1. — Italijanska oborožena sila takoj preneha z vsakimi sovražnostmi napram zavezniškom.

2. — Italija bo odrekla Nemčiji rabo vseh pripomočkov proti zavezniškom.

3. — Italija bo izročila zavezniškom vse svoje ujetnike Združenih narodov. Nobenega teh ne bo poslala v Nemčijo.

4. — Italija bo prepeljala takoj pomorsko in zračno silo v kraje, ki jih bo določil vrhovni zavezniški poveljnik.

5. — Zavezniški vrhovni poveljnik sme rabiti italijansko trgovsko mornarico, kot se mu to vidi potrebno za vojni program.

6. — Italija bo takoj odstupila otok Korziku in vse italijansko ozemlje, kjer zavezniški lahko postavijo baze za nadaljnjo ofenzivo proti Nemčiji.

7. — Zavezniški se smejo poslužiti vseh italijanskih letališč in pristanišč. Te mora italijanska bojna sila braniti, dokler jih ne prevzamejo zavezniški.

8. — Italija mora odpoklicati svojo bojno silo z vse front, kjerkoli se zdaj nahaja.

9. — Italija se zavezuje, da bo, če potreba, s svojo oboroženo silo garantirala izpolnitve vseh teh mirovnih pogojev.

10. — Zavezniški vrhovni poveljnik ima pravico, da se posluži vseh sredstev, da varuje zavezniške interese, italijanska vlada se pa zavezuje, da bo izpolnila vse ukaze zavezniškim. Zavezniški vrhovni poveljnik ima pravico postaviti svojo vojaško vladu v takih takih krajih Italije, kakor se to nenezi potrebno.

11. — Zavezniški vrhovni poveljnik ima pravico izvesti razorožitev italijanske bojne sile, ako uvidi to potrebno.

12. — Drugi pogoji, ki se našajo na ekonomsko in politično stran Italije, bodo predloženi Italiji enkrat pozneje,

lo več divizij, odpoklicanih iz Rusije. Sedaj je na italijanskem ozemlju okrog 70 divizij ali en milijon nemškega vojska.

Zaeno so Nemci zasedli Trst, Primorje, Ljubljano in vse one slovenske kraje, ki so doslej pripadali Italiji.

Zavezniška armada se sedaj hrabro bori na zapadnem in iztočnem obrežju, ter je zavzela že mnogo važnih mest v bližini Neaplja in Salerma.

London, 13. sept. — Berlinski radio poroča, da se je nemškim paračutartjem in gestapovcem posrečilo osvoboditi iz nekega taborišča bivšega načelnika fašistov Benito Mussolinija, ter da se sedaj nahaja nekje na varnem, zaeno je na varnem tudibla vsa njegova družina.

Radio iz Svice pa to vest zanika, češ, ako bi bil Mussolini v resnicu na svobodi, bi bil on to italijanskemu ljudstvu po radiu sam naznani. Zaeno se tem neverjetnim poročilom zatrjuje, da je bila sestavljena posebna fašistična vlada z Mussolinijem na čelu. Navedeno senčačno vest je Nemčija radi tega dala v javnost, da bi ne škodila moralni nemškega vojska, ki se nahaja v Italiji.

Radio iz Svice pa to vest zanika, češ, ako bi bil Mussolini v resnicu na svobodi, bi bil on to italijanskemu ljudstvu po radiu sam naznani. Zaeno se tem neverjetnim poročilom zatrjuje, da je bila sestavljena posebna fašistična vlada z Mussolinijem na čelu. Navedeno senčačno vest je Nemčija radi tega dala v javnost, da bi ne škodila moralni nemškega vojska, ki se nahaja v Italiji.

POSLEDICE ZRAČNIH NAPADOV NA NEMCIJU

Bern. — (ONA). — Dne 26. avgusta v Berner Zeitung poroča švicarski trgovski popotnik, ki se je ravnonkar povrnil iz Nemčije, naslednje o posledicah angleških zračnih napadov na Hamburg:

"Kamorkoli greš danes v Nemčiji, boš srečal Hamburžane, ki begajo sem in tja in iščejo strehe pri prijateljih in sorodnikih.

"Štiri tedne po porušenju mesta je Hamburg še vedno poglaviti predmet vseh razgovarov in ona stvar, okoli katere se sučijo misli vseh Nemcev.

"Ze prva poročila o hamburški katastrofi so prevzela vse duhove, toda pripovedovanja očividcev, ki so šli skozi ta pekel in zdaj romajo skozi Nemčijo, so se spremenila v začetni strah v brezdanju grozo, ki danes drži v svojih krempljih pretežni del prebivalstva v vsakem posameznem nemškem mestu.

"Berlincani od takrat naprej niso imeli več nobene mirne ure. Vsak večer napolnijo kovčke in košare z najpotrebejšim in pobegnejo v gozdove v okolici.

"Nemogoče je reči, ali je pri-

povedovanje Hamburžanov resnično ali ne. Oblasti tega niti ne potrjujejo, niti dementirajo.

Res pa je, da so ti begunci pravi nositelji panike; kamor pridejo, širijo grozo in strah."

—

Nemci vpadi v Italijo

Vsled kapitulacije Italije je

Hitlerjeva armada zasedla vso

Italijo z Rimom vred in je bilo

zaeno nad tem ozemlju proglašeno obsedno stanje. Nacijske čete so razrožile italijansko vojaštvo ter zaplenile municipio;

vojaštvo je bilo odvedeno v Nemčijo k prisilnem delu. Tem

nemškim četam se je pridruži-

lju

Private, bratake in družabne orga-

nzacije morejo premoženje svoje orde in znamke (Defense Bonds and Stamps), serija E in G.

Razne vojne vesti

Nemčija

Hitler, ki se je več mesecov ni oglasil, je čutil potrebo zopet nastopiti z javnim govorom, ko je Italija položila orozje.

Hitler je povedal nemškemu ljudstvu, da je bilo italijansko kapitulacijo pričakovati in da zadeva ni važna. Dejal je, da je to črna izdaja od strani italijanskega kralja in maršala Badoglia, ki sta izdala Mussolinija, največjega Italijana, kar se jih je še kdaj rodilo. "Jekleni obroč, ki ga je zvarila Nemčija okoli sebe, ne bo nikoli zlomljen," je rekel Hitler. Nato pa je priznal, da bodo Nemci prisiljeni umakniti se iz nadaljnje ozemelj, toda nemška armada bo zaštitila Nemčijo pred vsemi sovražnostmi, razen pred zračnim bombardiranjem.

Hitler končno ne bomo samo zlomili, sovražne zračne sile, temveč bomo pričeli tudi vračati milo drago," je rekel, ni pa povedal, kdaj in kako.

O ruski fronti in ruski armadi, o kateri je že pred dvema letoma povedal, da je ni več in da ne bo prisla kot vojna sila nikoli več v poštev, ni črnih niti besede. Kakor znano, zada sovjetska armada Nemčem silovite in skeleče udarice in lomasti nezadržano naprej.

Nemci kličejo stare očete pod zastave

Iz Stockholma poročajo, da so pozvali nacisti pod zastave 50 do 60 let stare ljudi, ki so bili rojeni v letih 1884 pa do 1893. Ti vpoklici so v zvezi z razsulom Italije. Hitler mora namreč na vsak način najti nadomestilo za italijanske čete, ki so opravljale doslej vojaško službo na Balkanu in v Franciji.

Zavzetje japonskega letališča

Cete generala MacArthurja

so zavzeli važno japonsko letališče na Salamaui, odkoder so

Japonci blokirali zavezniškim

četam povrake na Filipine.

Japonci so se popadli tudi z

Mogolci, ki prebivajo na meji

med Zunanjo in Notranjo Mon-

golio. Ti Mongolci so pod Stalino zaščito.

Položaj v Argentini

Zadnji dni so se razširile vesti, da je bila z vojaškim udarom strmoglavljen argentinška vlada predsednika generala Pietro Ramireza. Argentinška vlada je te vesti uradno zanikala, češ, da so bile nerescne in brez podlage.

Bombardiranje Francije

Angleški in ameriški bombniki, ki so jih spremljala bojna letala, so bombardirali razne kraje v Franciji. Nad Biskajskim zalivom so sestrelili zavezniški letalci iz zraka pet nemških bojnih letal.

Rusija

Nemški umik na 400 milj dolgi fronti od Azovskega morja do Brijskana se je na mnogih mestih izpremenil v divjibeg. Nemci puščajo na svojem begu za seboj ogromne količine vojnega materiala, hrane, tankov in topov ter tisoče mrtvih. Ruske armade se vale vztrajno naprej in bodo vsak čas prodrže do Kijeva, glavnega mesta Ukrajine. Med sila važnimi kraji, ki so padli zadnje dni v oblast Rusov, so mesta Stalino, Mariupol, važno pristanišče ob Azovskem morju, in Čapljino.

Berlinski radio priznava, da gredo Rusi nezadržano naprej in da ni začasno še nobenega izgleda, da bi bili k malu ustavljeni. Ustavilo jih bo samo jesensko deževje, na katero sedaj Nemci nestрпno čakajo.

—

OTOKI PO DOLARJU

'Naš vojni oddelek je stalno ravno \$3, ko so bili zavzeti trije otoki ob sicilijanski obali, torek dolar za vsak otok. Kapitan R. E. Gerard iz Lake Charles, La., in Lieutenant P. Testa iz Vernon, N. J., sta tvorila celo osvojilno armado. Najela sta ribiški čoln za \$3, potem sta pa zavzela otoka Farignana, Levanzo in Marettimo. Z otoki vred sta zavzela tudi 1,027 možitljivih posadk in precej zaloge malega orožja. Potem, ko so ju italijanski ribiči varno prepeljali skozi podminirano vodoje, ju je neki italijanski vojak spremil k italijanski posadki, kjer se je povelnik podal radovoljno brez vseh nadaljnih ceremonij.

—

Pošta v Italijo še ne bo uvedena

Washington. — Dasiravno je Italija kapitulirala in odobrila premirje z zavezniški, redni poštni promet za civilno prebivalstvo med to deželo in Ameriko še ne bo tako kmalu uveden. Ko bodo vojaške razmere v to dopuščale, bo general Eisenhower to naznani.

—

Vatikan je dosegel slobodo za Slovence

Washington. — Nadškof Amelio Giovanni Cicognani, ki je apostolski delegat za Ted. države poroča, da se je italijanska vlada podala zahtevi Sveti stolice in bo izpustila iz koncentracijskih taborišč vse civilne Slovence in Hrvate. Od 230,000 Slovencev, ki so prišli pod italijansko okupatorsko oblast, jih je Italija internirala najmanj 20 odstotkov.

—

Bolgarski kabinet resigniral

London, 11. septembra. — Tekom seje bolgarskega regentskega sveta je ves kabinet resigniral.

Posle premierje je začasno prevzel notranji minister Gabrowski.

—

Kranjsko - Slovenska Katoliška Jednota

je prva in najstarejša slovenska bratska podpora organizacija v Ameriki

Posluje že 50. leto

KAMPANJA ZMAGE

naše Jednote je v toku.

Pridobivajte nove člane mladinskega oddelka!

(Posneto iz "Jutra" 28 marca, 1943)

Nemci izdajo tovarne v Sloveniji

Na praznik sv. Jožefa je bil prvič v novih prostorih tvornice za dušik obratni apel. Govorila sta obratovodja inženir Robert Mader o obratnih zadevah.

O usodni borbi Evrope in dolžnosti Spod

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, ŠT. 2, JULIET, ILL.

Naše društvo je imelo svojo redno mesečno sejo dne 5. septembra, na kateri je bila prava lepa udeležba. Ob enem je bila lepa udeležba novih kandidatov, po številu 8. Ta seja se je vrnila v prav lepem redu, zatoj upam, da od sedaj naprej, ko bodo bolj hladni dnevi, da bi člani društva obiskovali mesečne seje v lepem številu, ker na mesečni seji društva se lahko vse kaj dobrega sklene v dobrobit društva in Jednote.

Tem potom tudi opominjam vse one naše člane, ki so v navadu zaostajati na dolgu, da to navado malo izboljšajo in da plačujejo svoje mesečne prispevke redno. Zatoj naj vsak poravnava asesment do 25. septembra, ker potem bom knjige zaključil v pregled društvenim nadzornikom za tretji trimični račun tega leta.

Sedaj pa lep pozdrav vsemu članstvu našega društva in Jednote!

*John Vidmar, tajnik,
515 N. Broadway, Joliet, Ill.
Telefon 4118.*

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, ŠT. 57, BROOKLYN, N. Y.

Naše društvo se je odzvalo povabilu na novo sv. mašo dne 29. avgusta, katero je daroval naš rojak Rev. Jerome F. Selisk. Društva in župljani smo se shajali pred njegovim domom na 92. First Ave., New York in skupno odkorakali v slavnostni procesiji v cerkev sv. Cirila, kjer je novomašnik ob nabito polni cerkvi ob 10. uri zapel svojo prvo "glorijo." Slavnost se je nadaljevala v cerkveni dvorani.

Po slavnosti se je vračal na svoj dom, naš član Louis Legija v spremstvu svoje žene, pa ga je na First Ave. in 7 cesti skoraj do smrti povožil avtomobil. Nahaja se v kritičnem stanju v Bellevue bolnišnici na 26. cesti, New York City.

Kakor že zadnjici poročano, se je pri našem društvu ustavilo podružnica SANSA, katera nosi št. 88. Precej naših članov se je vpisalo v to dobrodelno podružnico. Tem potom pa naprošam vse one, kateri se še niste vpisali, dajte se takoj in prispevajte nekaj malega za našo ubogo Slovenijo; vsak lahko postane član samo da nekaj prispeva.

Zaročil se je naš sobrat Mathew Majetic s sestro našega podpredsednika, Miss Mary Zaletel, doma iz Loraina, O., kjer živijo njeni starši, bratje in sestre. Zaročila sta se dne 28. avgusta. Čestitamo!

DRUŠTVO MARIJE SEDEM ŽALOSTI, ŠT. 81, PITTSBURGH, PA.

Zopet opominjam članice, da pridejo na sejo ta mesec dne 19. septembra popoldne ob 2:30 uri. Kakor že poprej poročano, bomo imele tikete pripravljene ob tem času ter jih bomo razdelile vam članicam. Kakor je bilo določeno, vsaka članica bo sama kupila eno knjigo te tiketev in tudi vzel nekaj knjig posebej za razprodati. To se vrši za nakup \$25 vojnega bonda. S tem ne pomagamo samo našemu društvu, ampak tudi naši družavi, ko kupimo ta bond in naša država se bori za vse nas.

V knjigi je 12 tiketov in vse to se dobi za \$1, to se pravi, da imate priliko 12 krat za srečo. Torej prosim, pridejte na sejo, da vam razdelimo te knjige.

Tudi opominjam članice, da se pridružijo naši KSKJ ženski keglaški ligi takoj. Kegljale bomo vsak četrtek zvečer ob 8. uri v Lawrenceville Recreation Alleys, 53, in Butler cesti.

Frances Lokar, predsednica.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ, ŠT. 184, EVELETH, MINNESOTA

Vsem članicam našega društva v naznanih, da je bilo na zadnji naši seji sklenjeno premeniti datum naših mesečnih sej s tretjega pondeljka na tretjo nedeljo popoldne. Prihodnja seja se vrši torej dne 19. septembra ob dveh popoldne. Zapomnite si to!

Zaeno vas prijazno prosim, da se te seje številno udeležite, ker imamo na načrtu neko prireditve v sedanjem jesenskem času v prid naše blagajne. Leto bo kmalu končano, zato bo treba v decembru en ali drugi račun poravnati, kar bo prizadelo našo društveno blagajno. Res je, da je še nekaj notri, pa je bolje, da se pravočasno malo pomujamo, da se nam ista ne izprazne; torej pričakujem prihodnjo nedeljo velike udeležbe.

Drago mi sestere! Ali kaj citate redna kampanjska poročila v našem Glasilu? Žal, da je naše društvo dosedaj doseglo komaj desetino (\$2,000) predpisane kvote! Zato vas lepo prosim, da se do konca tega leta malo potrudite, da ne bomo ostale zadnje v sedanji "V" kampanji mladinskega oddelka saj vidite, kako lepe nagrade so za pridobivanje novega člana razpisane.

Na svidenje na prihodnji seji 19. septembra!

S pozdravom,
Gabriela Masel, tajnica.

DOPSI

ODKRITJE SPOMINSKE TABLE V BROOKLYNU, N. Y.

New York, N. Y.—V nedeljo, 19. septembra se bo vrnila v Slovenskem domu v Brooklynu redka in pomembna slavnost odkritja častnega imenika naših newyorških fantov, mož in deklet, ki so v službi Strica Sama.

Pri zadnji seji sta bili sprejeti v mladinski oddelek dve hčerki sestore Valentine Peterka, predlagana sta bila pa John Shutte in John Gerovich; tako je naše društvo zopet napredovalo.

Naprošam vse tiste, kateri ste zaostali z asesmentom, posebno pa tisti, katerim moram večkrat pisati, naj store svojo dolžnost do 25. v mesecu, kajti 2. oktobra je tričetrletna seja in morajo biti knjige v redu in tudi če le mogoče, članstvo brez dolga, da se knjige v redu zaključi in odda nadzornikom v pregled.

Ze sedaj vas opominjam na prihodnjo sejo, katera je tričetrletna, pridej v obilem številu, ne kakor navadno 30, ampak 180 naj vas pride ali še več! Na svidenje na seji 2. oktobra!

Sobralski pozdrav,
Valentine Capuder, tajnik.

Christie, kar pomeni, da bosta pel skoro gotovo v duetu in posamezno. Kaj boste podali, se pa vspidite sami prepričati.

Governik na programu bo Leo Zakrajšek in podpisana bo spregovorila nekaj besed. Predsednik odbora za Spominsko tablo, Mr. Charles Majdič bo pozdravil navzoče, nato pa izročil vodstvo programa predsedniku Združenih slovenskih društev v New Yorku, Mr. Ludwigu Mu-

ščeku, da nisem imel pri rokah svoje nabasane puške, drugače pa ni dobro z roko božati ga. Malo s strahom sem pogledal, ko se je medved postavil ob cestni jarek, tik mojega avta, bil je torej še precej uljuden. Meni nič, tebi nič sem nato malo pritisnil na "gas," in jo srečno odkuril. Medved je zatem nadaljeval svojo pot, jaz pa

svojo.

Ko bo letošnja lovška sezona zopet otvorjena, bo marsikat izmed naših rojakov-lovcov počil kakega kosmatinca ter si pripravil dobro pečenko iz njegovih tac, ali pa okusno prekajenko. Pozdrav,

—
Mike Semeja.
—
VABILO NA SEJO

Chicago, Ill.—Vsled sklepa zadnje seje postojanke št. 8, Slovenska sekacija, Jugoslovenskega pomožnega odbora, se bo vršila prihodnja seja v pondeljek, 20. septembra v SNPJ dvorani, Lawndale Ave. in 27. cesta. Pričetek ob pol osmilj zvezcer.

Kakor je že bilo objavljeno, bo naš tenorist Tomaž Cukale priredil veliki in zelo zanimiv koncert v nedeljo, 31. oktobra v Ameriški-češki dvorani in polovico čistega prebitka je obljubil naši pomožni akciji in SANSu v podporo. Vsled tega je naša dolžnost, da mu pri tej prireditvi vsestransko pomagamo, zatoj naj nihče ne zamudi se udeležiti te seje.

Bratski pozdrav,

John Gottlieb, tajnik.

Clevelandske novice

Nadšef Schrembs zopet zbolel

Naš clevelandski nadšef Joseph Schrembs, ki je star že 77 let in se nahaja že več mesecov v bolnišnici St. John's, je resno zbolel in sicer tako, da pada včasih v popolno nezavest. Te dni je prišel nadškofov brat Jacob Schrembs s svojo poročeno hčerjo iz Grand Rapids, Mich., in ga obiskal, ker so ga možnosti vojne bohne in znamente.

Ne verjetno, da bi bilo potrebno kaj posebno polagati na srce našim ljudem in tej okolici, naj se udeležte te pomembne prireditve. Vsakdo, pa naj ima koga v vojaški službi ali ne, bo čutil v sebi dolžnost, da pride v Dom in se pokloni z ostalo našeljivo vsem našim fantom, možem v dekletom, ki častno stopajo slovensko ime v oborenih silah naše nove domovine.

Ker je v teku Tretje vojne posojilo, bo z nami vred počasnil naše odsotne slavljenje tudi krajevni urad zakladniškega departmanta, ki nam bo postal govornika, kateri bo povedal, zakaj je važno z vidika naših borečih se vojnikov, da mi, ki smo doma ostali, kupujemo po možnosti vojne bohne in znamente.

Ne verjetno, da bi bilo potrebno kaj posebno polagati na srce našim ljudem in tej okolici, naj se udeležte te pomembne prireditve. Vsakdo, pa naj ima koga v vojaški službi ali ne, bo čutil v sebi dolžnost, da pride v Dom in se pokloni z ostalo našeljivo vsem našim fantom, možem v dekletom, ki častno stopajo slovensko ime v oborenih silah naše nove domovine.

In res, na vse one fante, može ali dekleta, ki so morda slučajno na dopustu te dni apeliramo, da pridejo v Slovenski dom ob 8:30 popoldne v nedeljo, 19. septembra, da z nami vred pomagajo povzdigniti praznično slike tega dne s svojo prisotnostjo. Naj ne manjka nikogar, ki se more udeležiti tega dela v dekletom, ki častno stopajo slovensko ime v oborenih silah naše nove domovine.

In res, na vse one fante, može ali dekleta, ki so morda slučajno na dopustu te dni apeliramo, da pridejo v Slovenski dom ob 8:30 popoldne v nedeljo, 19. septembra, da z nami vred pomagajo povzdigniti praznično slike tega dne s svojo prisotnostjo. Naj ne manjka nikogar, ki se more udeležiti tega dela v dekletom, ki častno stopajo slovensko ime v oborenih silah naše nove domovine.

Na svidenje na prihodnji seji 19. septembra!

S pozdravom,
Gabriela Masel, tajnica.

Glas iz Gilberta, Minn.

Gilbert, Minn.—Ne vem, kaj je z našimi Gilbertčani, da se nihče s kakim dopisom v Glasilu ne oglasi, saj nas je vendar še nekaj doma ostalo, seveda, samo že bolj priletnih in starših, milade je pa skoro vse Stric Sam pobral, ker jih potrebuje. Naj pri tem omenim, da je do danes samo od našega društva št. 161 KSKJ že 20 fantov in ena dekleta v vojaški službi; to je skoro ena tretina vsega člana društva Marije Magdalene, št. 162 KSKJ.

Na operaciji

Cleveland, O.—Dne 10. septembra je bila operirana v Charity bolnišnici za slepim črevesom Miss Josie Oražem, hčerko poznane Mrs. Frances Oražem iz 6326 Carl Ave. Nahaja se v sobi št. 230, kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Dobri mladenki želimo, da bi se kmalu vrnila boljšega zdravja k svoji mami in prijateljicam.

Mnogo uspeha želimo

Miss Marion Kuhar, hčerka poznane Frank Kuharjeve družine iz 1123 Addison Rd. se je vpisala na Cincinnatiški glasbeni konzervatorij v Cincinnati, O., kjer bo študirala petje v glasbo. Vrlemu in nadarjenemu slovenskemu dekletu želimo mnogo uspeha. Marion je članica društva Marije Magdalene, št. 162 KSKJ.

Vest iz Sodražice

Mrs. Mary Centa, stanujoča v Clevelandu na 14314 Thanes Ave., je dobila potom Rdečega kriza žalostno vest, da ji je umrl 14. septembra lensekga leta v Sodražici njen ljubljene oči Jane Perušek. Pokojni je živel pred leti v Clevelandu, po imenu Lukatov. V Sodražici zapušča žalujčo ženo Marijo in štiri poročene hčere: Fran-

ces Benčina, Angela Košir, Pepca Oblak in Steffi Kuharič ter sinova Ivana in Franka. V Clevelandu zapušča sinova Antonia in Jerryja ter hčer Mary, brata Joe Peruška in več drugih sorodnikov, prijateljev in znancev. Bodisi dobremu očetu ohranjen blag spomin in naj mu bo lahka domača gruda.

—
Pismo iz domovine

John Zalar, tajnik društva France Prešeren št. 17 SDZ, stanujoč na 1038 E. 70. St. je prejel s posredovanjem Rdečega kriza pismo od brata Jožeta, ki prebiva v Ljubljani, pred Skofijo št. 11. Mr. Zalar je doma iz vasi Kranjče pri Begunjah nad Cerknico. Brat piše, da je hiša doma zaprta, brat Tone je umrl, mama živijo zdaj v Begunjah. Ančka poroč. Zakrajšek je v Topolu št. 15 pri Novi vasi in Angički poroč. Blos je v Ravnhu št. 14 pri Novi vasi. Pismo je bilo oddano v Ljubljani na 8. aprila letos.

—
Vest iz domovine

John Zakrajšek, 7004 Hecker Ave. je prejel potom Rdečega kriza iz domovine pismo od svoje soproge Mihele ter pozdrave od hčerke Teje in sinčka Ivana. Pišejo mu, da so zdravi in da žive v vasi sv. Križ pri Kostanjevici.

Frank Banič, 1132 E. 63. St. je tudi prejel potom Rdečega kriza pismo od svoje hčere Karoline iz sv. Križa pri Kostanjevici. Edini sin Frank je umrl, drugi pa so do so zdravi, pravijo. Frank Banič je doma iz Šutne pri sv. Križu.

—
Slovenska banka je kupila lepo poslopje

Anton Grdin, predsednik North American banke, nam je povedal, da je banka kupila znameno bančne in dober dohodek, ker se najintenzivnejše obdeluje; celo ob pasu, ki je med obalo in skalo fjordov, in ni širji od 100 metrov. Živinorejstvo in mlekarstvo je prav tako vzorno kot svetovno znano dansko. Morje je zaradi golfskega zaliva brez led, v visokogorju je oster mraz.

Politično so ljudje hudi osoblji, ki so se venomer borili zoper nadoblast Dancev in Švedov, njihovo najožje domovinsko čustvo zato daleč presegajo tako zvano idejo skandinavskega edinstva. Komaj tri milijone jih je, pa imajo trgovske mornarico, ki pride takoj za angleško in ameriško, dočim je nemška, francoska, italijanska in japonska za njih.

Osl. Trondjem, Stavanger, Narvik, Hammerfest, mesta, ki predstavljajo eno samo trgovsko kontoro, kjer se blago vkrčuje in izkrcuje in odhajajo ladje druga za drugo, da načinjajo in iztovarjajo blago, namenjeno za ves svet. Razumljivo je, da so simpatije norveškega naroda odnekaj za Anglijo, s katero ima največ trgovinskih zvez in da pomenijo zato zanj dohodki zadnjih dñih bud udarec.

Rude je nekaj v deželi, tudi premoga, največ pa goveje živine, mleka in masla in seveda ogromne količine rib in lesa—vse stvari, ki pridejo zelo prav vsakemu osovojevalcu.

Norvežan, ki ga je Ibsen mojstrsko podal kot tip v svojem "Peer Gyntu" niha med skrajnostmi. Zaprt in zamišljen sam vase, si želi v širino, je zatopljen v davno zgodovino bori na morjih in na kopnem, kjer so iskali norveški "Vikingi" hrane, plena in kolonij, obenem pa je postal hladen trgovski račun;

parovi v proteinu, da se kvas in amonija pretvori v protein. Zatem se spusti 1,000 kubičnih čevljev zraka v to mešanico na minutu in čez 12 ur se pridobi celo tono umetnega "mesa."

Dodal je že začelo gospodarstvo zopet počasi dvigati in govoril sloj prebivalstva si je tudi od sedanje vojne obeta velikih dobičkov. Nenadoma je pri

IZ URADA
Slovenskega ameriškega narodnega sveta
3935 W. 28th Street, Chicago, Ill.

Združeni odbor

Kakor že vemo, se je med nami pred kratkim ustanovil Združeni odbor jugoslovanskih Amerikancev, da pospešuje črsto edinstvo med Amerikaniki južnoslovanskega izvora in pokolenja v naših vojnih naploh proti osiščim silam kakor tudi v povojnih načrtih, zlasti kolikor se ti nanašajo na južne Slovane. Vrh tega pa se je stavljal tudi za to, da govoriti pred Amerikaniki in ostalim svetom za južnoslovanska ljudstva, ki pod osiščno peto nikakor ne morejo govoriti sami zase.

Ker je naša organizacija v smislu resolucij, sprejetih lani na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu, dala pobudo za ustanovitev tega odbora, v katerem ima sedem članov, in ker je drugače tesno povezana z njim, se nam zdi prav, če se naše članstvo vsaj v bistvu seznanji z njegovimi cilji, smotri in nalogami.

Na podlagi pravih demokratičnih načel, ki edina priznavajo vsem narodom, velikim in majhnim, pravico do samoodločevanja tako, da pride oblast v roke od ljudstva izvoljenim in demokratičnim duhom prežetim zastopnikom, in pa z zahovo, da postanejo balkanski narodi gospodarji svojega sesta na ekonomičnega in kulturnega življenja, si je Združeni odbor na svoji seji dne 7. avgusta v Clevelandu naložil sledenje naloge.

Pripravljali si bo po vseh svojih močeh podpirati našega predsednika in vrhovnega veljnega Roosevelta v naših prizadevanjih za popolno zmanjšanje fašistične nasilnosti; zastavili bo vse svoje sile v to, da se v naši kampanji za prihodnjeno vojno posojilo pokupijo med Amerikaniki južnoslovenskega pokolenja vojne vladne obveznice najmanj za 25 milijonov dolarjev; sodelovati hodeč kar najiskreneje z uradom vojne informacije in oblastjo za povojno pomoč; skušati bo priti v kar najtejnje stike z državnim vladnim oddelkom in uradom za strategično službo; pospeševal bo kar najbolj povezano edinstvo južnoslovenskih Amerikancev za demokracijo in proti fašizmu; informiral bo javnost sploh o južnoslovenskih in širših balkanskih vprašanjih ter jim skušal dopovedati, da so bodoči razvoji na Hrvaškem, v Srbiji, Sloveniji, na Bolgarskem, v Makedoniji in Črni gori lahko prav tako važni v njihinem življenju kakor dogodki v tej ali oni državi teže; z vso odločnostjo bo vztrajal pri tem, da se uključi v bodočo južnoslovensko državo vsi slovenski in hrvaški kraji, ki so pod Italijo, Avstrijo (sedaj Nemčijo) in Madžarsko od zadnje svetovne vojne sem; podpiral bo moralno in bržko bo to mogoče, tudi gmotno ljudske boritelje po balkanskih deželah, ki se že več kakor dve leti ob strahovitih žrtvah tako junaško bojujejo proti osiščnim razbojniki; izdeleli hoče tudi načrte za pomoč, ki jo naj nudijo južnoslovenski Amerikanci in njihni prijatelji drugih pokolenj ljudem južnoslovenskih narodov v času njihne obnove; pred ljudstvi zavezniških dežel bo razgival prevladočo skupino v jugoslovanski vladi v Londonu, ki misli vzpostaviti vojaško diktaturo v Jugoslaviji; priporočil bo Združenim narodom — zlasti Združenim državam, Sovjetski zvezzi, Angliji in Čehoslovaški, naj stopijo v stik z Narodnim protifašističnim osvobodilnim svetom v Jugoslaviji.

Naše gibanje

Od 19. do 26. avgusta se nam je prijavila nova podružnica št.

90, Kirkland Lake, Ont., Kanada, nastala iz društva Sloga, št. 14 Vzajemne podporne zveze Bled (VPZB) in društva št. 619 SNPJ.

V istem času so prispevale sledete podružnice: št. 18, Sheboygan, Wis., \$28; št. 23, St. Louis, Mo., \$8; št. 29, Fredericktown, Pa., \$15; št. 40, Kemmerer, Wyo., \$13.29; št. 47, Pueblo, Colo., \$5, št. 54 Chicago, Ill., \$7; št. 60, Chicago, Ill. (št. 8 JPO-SS), \$500.

Podružnica št. 79, Girard, O., načrta je plačala \$4 za 20 izvodov Čokove brošure.

Iz Enumclawa, Wish., nam je pisala Mrs. J. Logar, da ji je žal, ker ni tamkaj naše podružnice, pa nam kar sama pošilja \$5 v podporo.

Mr. Mike Žugel nam je poslal \$45.25, ki sta jih nabrala on (\$38.75) in Mrs. Mary Trudeau (\$6.50) med člani društva št. 12 SNPJ in drugimi ljudmi v Murray Utah. V pismu pravi, da jih je še nekaj, ki nabirajo prostovoljne prispevke tamkaj.

Člani društva št. 513 SNPJ, Scranton, Pa., so po Josephini Vogrin poslali \$3, a Mr. Matt Simons, Salt Lake City, Utah, pa \$58, ki jih je nabral med našimi ljudmi v tamošnji naselbini.

Pismo Združenega odbora

Tovariši Amerikanci južnoslovenskega porekla!

Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev, zasedajoč dne 7. avgusta 1943 v Clevelandu, O., pošilja pozdrave vsem tovarišem Amerikancem slovenskega, hrvaškega, srbskega, bolgarskega in macedonskega porekla.

Kot Amerikanci globoko čutimo svoje dolžnosti do Združenih držav in do svojega predsednika ter smo pripravljeni prispevati v ogromni odpor za zmago z delom, denarjem in bojevno silo vse, kar je mogoče po naših sposobnostih in prilikah.

Odbor je sklenil, da naj južnoslovenski Amerikanci podpro tretje vojno posojilo, razpisano za petnajst milijard dolarjev, in misli, da naj bi bil naša delež najmanj 25 milijonov dolarjev. Odbor bo kot organizacija storil vse mogoče, da se prekorači ta vsota.

V dosegu tega je pred vsem potreben črsto edinstvo patriotskih južnoslovenskih Amerikancev, naglaša odbor. Tako edinstvo zahteva ne prestano čuječnost z naše strani in nepopustljiv boj zoper delovanje podpornikov kvizlingov Nedića, Pavelića, kralja Borisa in drugih šovinističnih pa razdirajočih skupin, ki delujejo med nami na škodo Amerike in bodočnosti južnoslovenskih narodov.

Amerika je prva in glavna briga Združenega odbora kakor tudi ogromne večine južnoslovenskih Amerikancev. Toda globoko pa se zavedamo tudi svoje dolžnosti do ljudstva v trpičenih južnoslovenskih deželah, odkoder smo prišli ali kjer imamo svoje sorodnike. Ker se zavedamo svojega dolga do njih, mislimo moralno in gmotno podpreti one, ki so se bojevali in se še bojujejo za osvoboditev ter v ogromni meri žrtvujejo za skupno stvar Združenih narodov. To bo zahetalo žrtve, o katerih misli odbor, da jih bodo množice južnoslovenskih Amerikancev, ki stejejo več kakor milijon prinesle v zavesti, da ne moremo storiti nič manj.

Bratje bolgarski in macedonski bojevniki Narodne osvobodilne fronte podtalnega gibanja!

Mi, člani Združenega odbora

južnoslovenskih Amerikancev, ki je sestavljen iz Amerikanikov slovenskega, bolgarskega, srbskega, hrvaškega in macedonskega porekla, se pridružujemo nedavnemu bolgarskemu macedonskemu kongresu zmagave v Detroitu ter pozdravljamo naša junaško borbo zoper nemške okupatorje in domače kvizlinge.

Prosimo vas, da nadaljujete naš narodni osvobodilni boj vzporedno z bojem naših južnoslovenskih Amerikancev v Sloveniji, Srbiji in Hrvaški in z bojem hrabre rdeče vojske in ostalih Združenih narodov.

Bodočnost južnih Slovanov leži v uspehu njihovega skupnega boja zoper skupnega sovražnika in v najtejnješem bratskem sodelovanju po vojni.

Zivelji junaški narodni osvobodilni borce južnoslovenskega ljudstva!

Smrt nacijskim zasluževalcem in izdajalcem!

KLIC V SILI

*Iz dalje muk se smrtnih čuje nujne klic
od žrtev nemškega pekla in laških vic:*

*"Za nas vadlja se zdaj! Požurite se vsi,
kar vas in Ameriki slovenske je krvi,
v podružnicah okoli Sansa se zberite
in nas, svoj rod, naš dom, Slovensko otmite!"*

Posnemanja vredno

Širok po tej deželi izhaja na tisoč krajevnih ameriških listov. Skoro vsaka večja vas ima najmanj enega. Ti krajevni časniki igrajo veliko vlogo v našem političnem življenju. Našim političnim krogom so pravi pravcati barometer ljudskega razpoloženja in mišljeneja pa splošnih narodovih teženj. Po vseh njihovih glavnih starih so zelo vpoštovani in lažno čitani. Naši zvezni senatorji in kongresni se zanimajo za njihovo pisanje kar pa za uvodnike v svetovnih listih.

Naše podružnice so posejane po velikih in majhnih krajevih, pa bi bilo prav, če bi se ravna po zgledu one v Evelethu, Minn. Ta podružnica, ki ima številko 64, se prav dobro zaveda, kolikšnega pomena so krajevni listi na našem javnem življenju, pa je poskrbela za to, da se je njeno delovanje zaneslo v tamošnji ameriški teženj. Vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejanj, ki so bila v poročilih vsaj toliko verjetno razložena kot vse v tistih poročilih, ki jih je baje Adamič dobival "iz drugih virov," ne od Snoja. Bral je tudi poročilo iz Srbije, ki ga je pred kratkim objavila Ameriška Domovina v mnogih številkah. Le zakaj Adamič ni dal nobene vere poročilom, ki so pripovedovala o komunističnem početju partizanov. Iz partizanskih dejan

BAJTRJI

Spisal JAN PLESTENJAK

"Tovarna nas bo ubila, ker bo ubila naš gruntsarski rod. Kdo pa še hoče ostati na gruntu? Grunt hoče celega in vsega človeka. Za grunt je še poletni dan prekratek. Stirinajst ur, to je za kmeta nekaj vsakdanjega. V tovarni pa odbijejo osem ur, se prebličeč in si go spod. Le poglej jih gruntsarske sinove, kakšni gospodje so! Ali misliš, da pogledajo kdaj v hlev, odkar so povohovali tovarne? Kaj še! Materje že kuhati ne znaajo več zanje in obleko jim krojijo mestni krojači. Gruntarji pa doma dušo izdihavajo, draga plačujejo posle, pa jih še dobiti ne morejo; nji ve so neoplete, košenine neiztrebljene, živila mršava. Grunt hoče močnih in trmastih rok. Tako je, Jaka!"

Kopač je težko dihal in se razgledoval po dolini. Prav v podnožju hriba se je rdečila nova tovarna, visok dimnik je puhal črne oblake pod čisto nebbo in daleč zadaj, na koncu strnjene hiš, njiv in gozdovi se je valilo iz deset, dvajset dimnikov. "Štiri tisoč jih dela tam," je pokazal tja Kopač, "bajtar in gruntsarski! In vse to je pogbenilo z gruntov! Še nekaj let in očanci bomo čepeli za pečjo, na glavo nam bo pa teklo."

Bolela ga je razsipnost in prevzetnost gruntsarskih sinov, ki so postali tovarniški, kmetiški pa ostali le še toliko, kolikor jim je grunt trenutno koriščen.

Jaka se je bal, da bi se Kopaču ne zameril: "Hud je, ker mora najemati posle," si je mislil in molčal.

Hlapac Tone pa še poslušal ni, živel je iz dneva v dan. Najbolj mu je bilo všeč, kadar je prelezel po cele dneve na peči in gledal skozi okno, kako se na streho obešajo ledene sveče.

"Dobro jutro, Jaka!" ga je pozdravil Fulježev Blaž, fant Jakovih let, pa pritlikave rasti in s čudno nabreklimi ustnicami, ki so mu dajale izraz topoglavega človeka. Ko je koral. V družbo je rad zahajal, pa so se ga otepali kot podrepne muhe. Fufljaž to še za mar ni bilo, našel je že kako luknjo pri mizi, da je prislomil k njej tudi svoj stol in svoj kozarec.

"Ali greš v Loko?" je pobaral Jaka.

"Da, v Loko," je zamoljal Jaka, ki bi bil rad zatopljen v svoje misli in rad na samem našel Rezo.

"Isto pot imava torej, Jaka.

Naj vsaj strah ne bo, ha, ha!" se je zarežal Fufljež in napel debele ustnice.

"Drvi si pa natolkel, da jih ta

hrib še ni videl toliko," je navorjal Jaka, ki je še zmerom molčal.

"Jih bo nekaj!" je zagodel,

zdelo se mu je pa le dobro, da ga pohvalijo tudi drugi.

V Loki je že pozvanjalo. Sv.

Jakob je nabijal s samozavestjo farnega poglavarja in lastnika starinske cerkve, uršulinski zvonovi so drobili, kot bi posnemali korake gojenk, ki brze po stopnicah v svetem molku in vse v črnih haljah, kapucini so se pa skoraj prepričali, kot bi hoteli dopovedati, da je le tam prav vera doma.

V mestu je bilo že natrpano ljudstvo. Ob zgornjih trgovinah na širokem trgu so se zbrali ravanski gruntsarski in gruntsarski fantje, ob spodnjih pa gruntsarskih hribov.

Jaka, ki je imel opravka "Pod nunami," je moral mimo ravanskih gruntsarjev in gruntsarskih sinov. Opazil je tudi preklatskoga Ceneta, ki se je šopiril med svojimi prijatelji in priljubljenci. Črno suknjo je imel, kakrsne niti nadučitelj nima, lakaste čevlje in usnjate rokavice. Seveda ne na obeh rokah, to bi bilo gospodski.

Jaka se še zmenil ni za Ceneto izizvajoče poglede, zaradi drugih mu je bilo in jih je pozdravil:

"Bog daj, dober dan!"

"Bog daj, Jaka!" so mu odgovorili, le Cene se je delal, kot da je preslišal Jakov pozdrav.

Po maši je našel Jaka nekaj hribovskih fantov in čeprav Jaku ni bilo po volji, so zavili k "Maževcu."

Vsaka sobota je bila za Jaka praznik zase. Pozno zvečer se je poslovil od Kopačevih in ro-

nežev Jaka.

"Koga naj bi se pa bal, Jaka, zaslužil si ga, še Kopač sam, ki ne hvali rad, je rekel, da ni mogel najti boljšega drvarja," se je prilizoval Pretegnjenčev Tine, ki je znal dobro zmerjati, še bolje piti in ki se je zmerom rad prislinil omizju, kjer se je na vse pretege zatalival. Največkrat je noč od nedelje do pondeljka prespal v gostilniškem hlevu.

Jaka je hvala ogrela in kar prvi je odpril vrata in vstopil. "Francka, štefan vina!" je ukazal kar se da moško, ker so pri gospodki mizi sedeli Cene in njegovi gruntsarski priganači. Jaka je to zdoblo, mislil si pa je, le eden naj se spozabi, vse škrivarske cunje jim strgam s teles.

(Dalje prihodnji)

Opazovanje nemških vojnih ujetnikov

Odnokod iz Severne Afrike je poslal J. A. Moroso poročilo, ki je izredno zanimivo, ker prikazuje nacijske vojne ujetnike, kot ljudi, ki so prišli nevede in nehoti pod okom opazovalca, kateri jih je hotel videti zgolj kot človeška bitja, ki se znajdejo v gotovem položaju.

Poročevalci piše, da je najprej opazoval nemške in seveda tudi italijanske ujetnike, ko so jih ameriški, kanadski in angleški vojaki preiskovali pred vkrčanjem na ladjo. Čudil se je, koliko blaga so imeli v svojih prtljagah nacijski vojaki.

Bili so v resnici ponižen del enkrat ponosnega nacijskega afriškega kora, toda obnašali so se vzliz vsemu oholu in to posebno častniki, ki so delali v tis gizdalino, čeprav so bile njih uniforme umazane od blata in prahu. Poročevalcu se je na prvi pogled zdelo skoro neverjetno, da bi se takile ljudje res mogli predati sovražniku kar v trumah. A vendar je bilo tako. Opazovalec je zato sledil tem fizično izvrstnim nacijskim specimenom, na ladjo, da se bolj sposna z njih duhovno stranko ali z njih psihološkim naziranjem.

Na ladjo so bili najprej vkrčani nacijski prostovoljci. Ti so bili lepo rejeni, ter zdrave, od sonca zarjavele kože. Neverjetno je bilo tudi samo misliti, da so ti dečki v Tuniziji kdaj trpeli pomanjkanje, kot se je včasih pisalo, češ, da imajo revno dostavo živil in potrebščin. Na njih tega ni bilo moči opaziti.

Medtem, ko so čakali, da se vkrčajo, so bili nacijsi pomešani z Italijani in ameriški fantje so metali med čakajoče ujetnike cigarete. To je bilo zanimivo, ker poročevalce je dejal, da je bilo prav malo takih, ki so se hvaležno in z nasmehom ozrl proti dobroščernim ameriškim marinom in vojakom, ki so jim

metalni cigarete in tudi ameriške sladkorčke. Prav malo je bilo takih, ki so marinom salutirali za dobljeno cigaretto in se jim nasmejali v zahavo.

Neki stražnik je poročevalcu povedal, da so Italijani delali medtem, ko so v Afriki čakali, da bodo odpeljani naprej. Preglasili so se za delo v mnogih slučajih prostovoljno, ne tako nacijski vojaki—ti niso bili pri volji delati niti za plačo.

Ameriški častnik, ki je imel v oskrbi nemške vpoklicance, je dejal, da se ti precej ločijo od prostovoljcev, to da nacijska vzgoja se pozna vsem—vsi nosijo v glavi idejo, da bodo za Nemec delali in sužnjili drugi narodi. Kljub temu so ti pomilovanja vredni mladci, ki so starci od 16 do 23 let skoro vsi škrbsti in 30 odstotkov so delali zdravniki, ki so jih pregledali—jih trpi na kili. Nič čudnega ni videti prav mladega brezobega nemškega vojaka.

Ko so prišli na vrsto za vkrčanje nacijski častniki, je imel poročevalce priliko videti, kako je povprečen nacijski častnik gizdalinski in nadut, ter sebičen. Nagib do ropanja in plenjenja je v častnikih prav tako vkrčen, kot v navadnih vojakih. Častniki so namreč nosili s seboj nakradeno blago iz vseh krajev Evrope, koder so plenili nacijske tolpe. Med nakradenimi predmeti je bilo najti fine kožne krema, parfum, katerega so častniki rabili zase; vsi so imeli naropano fino spodnjo obleko in so se protivili vojakom, ki so jim jo odvzeli, ter jim pustili samo predpisano število kosov. Protivili so se tudi temu, da jih sprejme preiskovati navadni protestaki—hoteli so, da njih pregledujejo častniki.

Častniki so imeli s seboj zaloge najfinje kave in čaja, ki je bil pripravljen za francoske vojake v letu 1936. Razni drugi živilski predmeti so jasno pričali, da so gospodje bili udeleženi pri plenjenju po raznih evropskih deželah. Silno so protestirali, ker so jim vse te nakradene predmete pobrali.

Častniki so imeli s seboj zaloge najfinje kave in čaja, ki je bil pripravljen za francoske vojake v letu 1936. Razni drugi živilski predmeti so jasno pričali, da so gospodje bili udeleženi pri plenjenju po raznih evropskih dežalah. Silno so protestirali, ker so jim vse te nakradene predmete pobrali.

IŠČE SE

Primož Križman, doma iz vasi Žverče, fara Hinje na Dolenskem. Spadal je svoječasno k društvu sv. Jožefa, št. 69 KSKJ v Great Falls, Mont.,

Za njegov naslov bi rada zvedela njegova sestra:

Mrs. Louise Cersek,

P. O. Eden, Mont.

VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C. Sprejemamo osebne in društvene vloge.
LIBERALNE OBRESTI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - HEnd, 6570
CLEVELAND 3. OHIO

The Garden Encyclopedia

1400 STRANI — 750 SLIK

Vključno 250 FOTOGRAFLIJ
NAPISALI NAJBOLJŠI AMERIŠKI VETNARSKI VEŠČAKI IN IZDAL

E. L. D. SEYMOUR, B. S. A.

Eta sama knjiga, ki vam nudi vsebine celo vrste vetrinarskih knjig. Ta knjiga je bolj popolna, bolj razumljiva in bolj uporabljiva, kot katerakoli druga vetrinarska knjiga.

Čudil se boste v vseh boste, ko boste videli, kako natančno vas THE GARDEN ENCYCLOPEDIA pouči o vsaki najmanjši podrobnosti v obdelovanju vrta. Knjiga je bila skrbno zastavljena, tako da ni izgubljeno prav nič, kar je nemirivo in potrebno za vrt. Kar je v knjigi, je bilo vse skrbno preiskovano, tako da je vse popolno, jasno, pristojno, pa natančno. Ta je nova vetrinarska priročna knjiga — popolna, praktična, priljubna in lahko razumljiva. Preiskovate jo kar najbolj natančno sami. Prepravili se boste, da boljše vetrinarske knjige niti kot je THE GARDEN ENCYCLOPEDIA.

NAROČITE PRI

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street,

New York, N.Y.

Cena te knjige je sedaj samo \$3.50

kajti nikomur ni bilo dovoljeno, da bi imel v posesti kako svetlo stvar, s katero bi morda lahko dajali signale podmornicam na poti.

Dva židovska fanta iz Brooklyn sta imela posebno mnogo zabave z nacijskimi častniki. Povedala sta namreč vsakemu, da sta opravila z njim, da sta žida. Častniki so spriči tega odločno protestirali in bi ju najrajše zadušili, pa so bili seveda brezmočni.

V splošnem so naciji napravili na opazovalca vtiš, da so tako častniki kot vojaki, v vojni sposobni fizično in mentalno, toda pri tem pa so tudi puhlo nemčurni, nagnjeni do plenjenja in mehkužni.

da črti italijanski fašizem," pravi Kosanovič. "Italijani so na spornem ozemlju zaprli ne le vse jugoslovanske šole in ukinili vse jugoslovanske časopise, čimveč mogoče jugoslovanskih napisov in jih zamenjali z italijanskimi. Ni torej čudno, da je v tem delu Italije nastal mnogo močnejši odpor proti fašizmu nego drugje."

Dne 6. aprila 1941 so Nemci in Italijani napadli Jugoslavijo ter jo deloma okupirali, deloma pa izročili jugoslovanskemu kvizlingu, da jo prevzame kot nekakšen "fuehrer," češ da je "neodvisna" vazalska država.

"Preokret v Italiji bo izrazil med Jugoslovani podvojen odpor proti Italijanom in Nemcem. Če pride zdaj do zloma Italije, bodo vsi Jugoslovani, razven onih par kvizlingov, ki žive na vratu, kakor škapulirje. S seboj so imeli tudi razna zdravila in številne toaletne potrebščine.

"Jugoslovani so morda oni narod, ki ima največ razlogov,

da stezali svoje roke k zavezniškom.

Toda le ako postane Italija prava demokracija, se bomo brez težav sporazumeli glede spornega terena. Kot vsi iskreni demokrati, se tudi jaz bojim kompromisov . . .

ZABAVNI KOTICEK

ITALIJANSKA KORAJŽA TRAGIKOMIČEN DOGODEK IZ SICILIJSKE VOJNE

(Križkraž)

Yankeeja dva brihtna bila, tam v Siciliji nekje, lažne sta se učila, prav bo jima prišla še!

"Buona sera in buon giorno, Come sta lei, — Grazia, Quanto costa questa roba?" — znala kmalu sta oba.

Tam v bližini pa otočki Italijanski so trije: Maretimo, Farigna in Levanzo, njih ime.

Borce ta dva Strica Sama večkrat sta študirala: "Bi mogoče bilo nama, — bi jih okupirala?"

Pa sta svoj načrt skovala, neki bolj megleni dan, blizu ribiča vprašala, za prevoz na ono stran.

Mož je nekaj lir zahteval, dala mu dolarje tri; je vojaka tja prepeljal: "Bene, molto bene — ši!"

Na otočju pa je bila tam posadka Musota precej lepega števila, ki je komaj čakala:

Yankeejev da pride četa, jo zavzame, osvoji, da bo zopet kaj kofeta, makaronov in masti.

Tem sta ona dva marina rekla: "To zdaj naše je, naša vojna vsa mašina tudi že za nama gre!"

Dela imela sta obilno, ker posadka laška vsa z municio se številno vdala jima se je ta.

Zraven tega še otroke sta dobila v dar; vse je šlo na njune roke; otok vsak je stal — dolar!

Italijanom res gre slabo, pa še hujše jim preti; niso več za vojno rabo, vsi "po gobe" bodo šli!

(So že šli 8. sept.—Ured.)

Naročite si dnevnik!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

BACK THE ASSAULT!

The Third War Loan is a swift, sure test of your common sense, your ability to take it, and a true measure of your own flesh and blood, the men you have sent off to do the fighting for you.

It combines all of these aspects because it comes at a time when American forces are doggedly seeking a decision on the battlefield, often at the cost of life itself.

Attack. Counter-attack. Attack. Another ridge. Another town. All sense of time gone. You get weary. You smell death. But you keep going. That's invasion. That's the way a war correspondent tells the story of what your relatives, your neighbors, your friends are going through at this moment.

But what about you? Is it attack, counter-attack, attack for you on the home front? Are you fighting a battle to save every penny possible for War Bonds to back up your fighting men?

There's hardly a comparison between your greatest sacrifice on the spending front and the sacrifices in blood and sweat of one of your soldiers, sailors, flyers, marines or coast guardsmen.

Your Government comes to you and says:

"Lend me your money now when I need it to protect you against your enemies, and I'll pay you back with interest a little later when the men who would murder, rob and enslave you are destroyed."

It takes a country like ours to make such an offer. Where is your common sense if you don't run, not walk, to the nearest Bond Booth to lay down your money and exchange it for War Bonds?

Your Government is putting its objective before you in two ways. First in big round numbers like 15 billion dollars. Secondly, but more important, it puts the Third War Loan matter up to you in a purely personal way. It wants you to invest a minimum of an extra \$100 in War Bonds — more if you can. If you are one of those Americans who have not yet bought a War Bond — or even a War Stamp — it asks you to get busy in a hurry.

PLEASE LET ME GO

I am an American dime — ten cents.

I don't look so big, do I? But I'm stronger than I look. A lot of my brothers are over there fighting — fighting all over the world.

And the sooner more of us dimes get into this war, the sooner it will be over. But I can't fight, I can't.

I'm in a piggy bank. Yesterday a boy put me here. He won't let me out.

I want to get out and fight for Uncle Sam.

If you have any of my brothers, please, please, don't keep them penned up.

As soon as you buy a War Savings Stamp with them they'll be off to the wars.

We want to fight. We can fight. It's all up to you.

We dimes want to enlist. Will you help us? The more stamps you lick, the quicker we'll lick the enemy.

Thanks for helping my brothers to get into the fight. — Thanks a lot.—Selected.

"OUR CORNER"

Office of Juvenile and Women's Activities

At the last convention of the KSKJ a new office, known as the "Office of Juvenile and Women's Activities" was added and Mrs. Jean Tezak was elected director. As first assistant and supervisor of the Eastern district, Mrs. Tezak named me, and I am therefore cooperating with her and approaching you, the juvenile and women members of KSKJ with the following:

First of all, let me greet you women of KSKJ; without you our organization would not be as strong as it is today and as it will continue to be for always. Among you there are organizers and leaders who have guided your particular lodges and members along on the upward trend. Not all of these organizers and leaders are known to us and I think it would be interesting to know this, don't you? Therefore, I would like to ask you to give us this information in the following manner:

Starting with this issue of the "Glasilo — Our Page" we will, with your help, have—

"Our Corner—Office of Juvenile and Women's Activities."

The information we would like

for this "Corner" in order to

get acquainted is:

The name of the organizer or leader in your lodge; (number and location.) What type of recreation do you have among the members in your lodge? Do you have sewing circles, card clubs, bowling, etc.? What type of activity do you have for your juvenile members? What is considered the best type of recreation in your circle? Which offers the most to your members and at the same time beneficial to the KSKJ? Anything else which interests your members and juveniles, we are sure will interest us, too.

You can send your information to me, if you wish, and I will have it incorporated in the columns of "Our Corner" in order as I receive it; or, if you care to send it direct to the editor of "Glasilo—Our Page," we will ask him to incorporate it in its proper order.

Some other lodge might like to incorporate your type of activity in their particular lodge program; at any rate, let us know what you are doing to keep your membership interested and in this way keeping the KSKJ on a very sound foundation.

Since this office is new in the KSKJ, it is necessary that we have your help in organizing a program. Any questions you would like to ask, we will try to answer to the best of our ability, and any suggestions you may offer, will be gratefully accepted.

I would like to hear from you members — what you think of this idea of "Our Corner." I sincerely hope that you will help by sending in the information or so-called "history" of your lodge activities. The delegates who represented your lodge at the last convention have given you an explanation of this new office, I am sure.

Remember, the success of this "Our Corner" is up to you! The Director and First Assistant can do nothing if they do not have your support. I do hope, that this idea meets with your approval and that we will have a lot of interesting

"information" to read in the column throughout the coming months.

Don't just stop at this point; sit down for a minute and start writing without delay. Won't you?

After we have once learned what you are doing in your respective lodges, our Director will be able to name representatives in the different sections to work along with you members and help to build up your program in your district.

I hope to have your information for "Our Corner" in a very short time. Thank you.

Frances Lokar,
1st Assistant Director
4908 Hatfield St,
Pittsburgh 1, Pa.

MY DARLING . . .

"My darling, I wrote you yesterday and yet it seems as if I can't wait to be with you again. I'd never have dreamed that having my husband go to war would make an author of me, but I've certainly written enough thousands of words in the six months you've been away to fill a book.

"And it's not just habit. There are so many lovely things to share with you these days. I just look forward all day to two things — first and foremost of course is the postman whom I fall in love with every time he brings me a letter from you — and second is the time when I sit down and write 'My darling' and feel so close to you again.

"The only news is that I went to Dr. Jeffers today and he says three weeks and to tell you I'm in wonderful health and not to worry. Oh Jack, dearest, don't for a moment worry — I've been so well and so glad all through that I just know it will go easily and happily. And I know it will be a Lieutenant j. g. for fair.

"Sometimes I think that having the U. S. nest egg we keep building is one reason I've been so calm and sure about the future. Even after I stopped going to the office three months ago, I've had enough home-typing for my small expenses, so all the money you've sent still goes into our War Bonds.

I'm a regular little miser, getting a real thrill out of counting over the sheaves of Bonds! And when the war's over and you do come home to me — us — again, it'll be wonderful not to have the nagging worry of being busted while you get a job.

"Only nothing will be half so wonderful as having you where I can see you and hear you and kiss you, my darling. Mom is on her way over here now, and I'm so glad because she doesn't seem to get bored no matter how much I talk about you. Good night now.

Beth."

"P. S. — This is your mother-in-law, Jack, writing this part. I hope you got the wire about the baby all right. Two hours after I got here last night, Beth began to feel a bit miserable and I called the doctor and we took her to the hospital. She really was magnificent about the whole thing and she's fine and that is the cutest baby in the world — seven pounds ten ounces, eyes just like yours and as bald as Uncle Jerry. The whole family is sending 'little Jack a layette to make a navy man proud — War Bonds made out in his name. Beth is a daughter and

SISTER, BROTHER IN ARMED FORCES

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

WAUKEGAN ST. ANN LODGE TO MARK 35th JUBILEE WITH CHURCH SERVICES

Waukegan, Ill. — St. Ann treasurer; Mary Kirn, representative; Neža Setnikar, Ivanka Gregorka, Ana Zeleznik, trustees; Mary Grjol, sergeant-at-arms.

Leading the organization at present are: Mary Cepon, president; Ludmilla Pire, vice president; Frances Tercek, secretary; Frances Drobnić, treasurer; Jennie Petrovcić, recording secretary; trustees, Katherine Petrovcić, Marie Kolenc and Jennie Jesenovec; standard-bearers, Jennie Slana and Julia Merlak; Frances Furlan, sergeant-at-arms; Dr. L. Kompare, physician.

There will be no civic celebration such as a program or banquet. However, officials of the society are looking forward to a 100 per cent attendance at the jubilee Mass.

"WHERE ARE MY CHILDREN?" WILL BE GOD'S DEMAND

By Sister Mary Clare S. N. D.

The story in last week's column about the four neglected children created quite a good deal of speculation as well as indignation. Six different people, no two from the same area, said the family lived in their neighborhood! As a matter of fact, none of them was right. On the other hand, one might say they were all correct insofar as those children are a symbol of what is happening to children the country over.

Members of the society are very proud of their servicemen and women, and hope the day of their return home will be speeded.

LETTERS FROM OUR BOYS

Corp. Eddie Retel, 227th M. P. Co., New Orleans, La., writes that he will soon be out of the hospital where he was confined because of an injury to his arm. He will go on leave Sept. 21, and head for Chicago where he is to be married on Sept. 25.

Eddie's bowling team won first place with an average of .865. Ed contributed his share with an average of 194. Because they changed quarters the baseball team stopped its schedule. Ed writes of the last game which his team won 9 to 8 over a nine from Texas. Both teams collected 8 markers in the first two innings. Ed went into the game in the second inning and didn't allow a hit or run for the rest of the fracas. The team wound up with 25 wins and 14 losses to place second in the USO circuit. Four final games were cancelled.

Ed also writes: "Boy, I can hardly wait to get home to see my friends, particularly for my big day — and it will be a big wedding. I hope we have nice weather.

"We certainly will miss my brother who would have been my best man, but he is at present in England.

"I see that some of the boys from Chicago are overseas, and some do write to Our Page. I bet that the boys like to read what we have to say.

"The boys and girls in the army and navy have my sincere greetings, as do all my friends in St. Stephen's parish, Chicago. I hope all of us will be home soon, so we can have our fun as we did before the war."

ADD ONE

Chicago, Ill. — Mr. and Mrs. Victor J. Tome of 639 E. 101 Pl., announce the birth of their daughter Adrienne Nanette, 8 pounds and 2 ounces. Mrs. Tome is a daughter of Mr. and Mrs. John Fabian of 1932 W. Cermak Rd.

a wife to be proud of and the only thing wrong is that you have to wait before you can see her and your son. All our love and congratulations, and I guess I'll sign it,

Grandma."

are you at a loss to answer their arguments, or what is worse, their flippancies? Then you have not read Chesterton's "The Superstition of Divorce." Don't miss it. Your public library has it on the shelf.

BACK THE ATTACK!

Invasion today means countless numbers of young Americans seizing beach heads and forcing their way into enemy and conquered lands. A few years hence Americans will be treated to a different kind of invasion.

It requires little imagination to foresee the conquering tide of returning War Bond dollars which will begin their welcome invasion of American homes in 1951.

The first of the War Bonds to mature will start their march back to the lenders in May, 1951.

In May of that year millions of War Bonds will mature; come back home at the rate of \$4 for every \$3 which goes into today's attack on Hitler and his partners in crime.

"Back the Attack with War Bonds" — the Third War Loan slogan — becomes today's imperative war job for the home front. A few years hence this same slogan will acquire a vital peacetime meaning for all of us because our maturing War Bonds will back the attack for better living.

NFC WILL MEET IN CLEVELAND

Cleveland, O. — The National Fraternal Congress of America will start sessions Sept. 28 and continue through Sept. 30. Headquarters will be in Hotel Cleveland. The KSKJ, member of the Congress, will be represented by Joseph Zalar, supreme secretary.

MEETING NOTICE

Pittsburgh, Pa. — Members of Mother of Seven Sorrows Society, No. 81, are reminded to attend the regular monthly meeting Sept. 19, at 2:30 p.m.

At that time further plans will be made for the award of the \$25 War Bond.

Members are reminded that we would like to have them join our KSKJ Women's Bowling League which meets every Thursday evening at 8 o'clock in the Lawrenceville Alleys, 53rd and Butler Sts.

Frances Lokar,
President.

**OUR
PAGE
WAR
KITCHEN**

By
FRANCES
JANCAR
1110 Third St.
La Salle, Ill.

To get the most value out of your victory garden, it is absolutely necessary to can your surplus for winter use — for that is the main idea of a victory garden. Harvest your crops and put them to the best of use.

Here are a few ideas that are a snap to make, with a tangy surprise flavor, and tangy vitamin A for next winter's use.

Green Tomato Pickles

1 pint chopped green tomatoes, 1 pint sliced unpared cucumbers, 3 cups chopped cabbage, $\frac{1}{4}$ cup chopped green pepper, 2 small onions, sliced, $\frac{1}{2}$ cup salt, 2 tablespoons white mustard seed, 1 teaspoon celery seed, $\frac{1}{2}$ teaspoons dry mustard, 3 cups sugar, 3 cups cider vinegar, 2 tablespoons horse radish, 1 tablespoon turmeric.

Combine vegetables; add salt; mix thoroughly; drain in colander overnight. Mix horseradish, spices, sugar; add vinegar; pour over vegetables; cook slowly 10 minutes. Seal in hot, sterilized jars. Makes 4 pints.

Sweet Pickled Peppers

2 quarts red and green peppers, $\frac{1}{2}$ cups sugar, $\frac{1}{2}$ cups vinegar.

Seed peppers, wash and cut in lengthwise strips. Pour boiling water over, drain immediately, then cover with ice water. Bring sugar and vinegar to a boiling point, and boil 3 minutes. Drain peppers, put in jars, pour over hot liquid, and seal. Makes 3 pints.

Curry Cucumber Pickles

2 tablespoons mixed pickling spice, 4 cups cider vinegar, $\frac{1}{2}$ cups brown sugar, 1 teaspoon curry powder, 1 teaspoon powdered mustard, $\frac{1}{2}$ teaspoon pepper, 2 tablespoons salt, 4 quarts sliced, peeled medium cucumbers (12), 1 quart sliced, peeled small white onions (24), 1 cup chopped parsley.

Tie spice in cheesecloth bag; add to combined next 6 ingredients. Bring to a boil; add cucumbers and onions; bring to a boil, and cook 5 minutes. Drain; stir in parsley into drained pickles; remove spice bag; pack into clean hot jars. Reheat vinegar mixture to boiling, and pour at once to overflowing pickles in jars. Adjust covers as usual. Set on wire rack in covered, deep kettle with boiling water to cover tops 1 inch. Process 30 min. counting time from moment active boiling resumes. Remove; immediately adjust seal according to usual custom. Makes about 5 pints.

Note: To save sugar, substitute 1 cup corn syrup and 1 cup brown sugar; reduce vinegar to 3 cups.

Raw Carrot Relish

5 cups chopped sweet red peppers (12), 5 cups chopped green peppers (12), 8 cups chopped cabbage (medium head), 6 cups chopped, scrubbed carrots (8 large), 3 cups chopped, peeled medium onions (8), $\frac{1}{2}$ cups granulated sugar, 2 quarts cider vinegar, 6 tablespoons salt, 2 tablespoons white or yellow mustard seed, 2 tablespoons celery seed.

This means, to be perfectly fair to both commercial life companies and the fraternal life insurance societies, that there is no more likelihood at any time — now or in the future — of any necessity arising for the levying of extra

OPEN AND CLOSED CONTRACT

(Continuation.)
When Courts Open "Closed" Contracts

When a commercial life insurance company, either through mismanagement or poor investments, finds its reserves impaired, it must assess its membership, through liens, to keep intact. To make such an assessment it must either go into the courts or go through bankruptcy, or change its name and management. To reinsure its members in another company results in large expense and great confusion—and the lien against its policyholders by a commercial company varies from ten to 100 percent.

There have been cases where commercial life insurance companies have been placed in receivership, with liens imposed upon their business, and thereby reduced the ultimate insurance protection beyond the period during which the lien is waived. A legal reserve fraternal benefit society, experiencing the same improbable losses, would through the "open contract" keep its insurance protection in tact, merely continuing the extra rate payments until the reserves were fully restored.

The "Open" Contract of the legal reserve fraternal life insurance societies is, in reality, a distinct advantage. It is a feature of the contracts of these fraternal societies that they have never fully capitalized. It is a protection for their membership—an added safeguard to their invested funds.

"Open" Contract An Asset

The rates of a well managed commercial life insurance company are just as fixed and secure as are those of a legal reserve fraternal society — and no more so. Both operate on a legal reserve basis. Their cry is "Our rates will never change." In large measure that is true. They can not change them until they go into bankruptcy. But the courts may order a lien against the contract of every policyholder — and court actions are expensive. This belies the whole statement that their rates do not change. In many receiverships rates have been changed by the courts and dividends reduced. This latter in effect, increases the rates.

With the fraternal society the process is much more safe and simple, and without heavy additional expense. That is provided for by the "open contract." There are few if any, instances in the history of legal reserve fraternal life insurance where this provision had been invoked. Its presence is a source of strength and stability to the fraternalist and his life insurance.

"Open" Contract Needs No Defense

No longer should the legal reserve fraternal life insurance societies permit themselves to be placed on the defensive. Hard, cold facts justify the statement that the fraternals have weathered every depression and every economic upheaval with their reserves intact. Many of the commercial life insurance companies have not done quite so well as was pointed out at the opening of this article.

The desire to make money and the desire to help other people must be the twin goals of every successful life insurance salesman, goals so closely related that there is no line of demarcation between them. If an underwriter would make money, he must instinctively want to help others; if he instinctively wants to help others, he will make money.—The Builder.

Just the covers. Set jars in wire rack in covered water bath container or deep kettle with enough boiling water to cover tops of jars at least one inch. Process for 30 minutes. Makes about 12 pints.

Every KSKJ lodge should be active in one field or the other.

THEY SAID LAST WEEK:

President Franklin D. Roosevelt (Quebec address):

"I am everlastingly angry at those who assert vociferously that the Four Freedoms and the Atlantic Charter are nonsense because they are untenable. If those people had lived a century and a half ago they would have sneered and said that the Declaration of Independence was utter piffle. If they had lived nearly a thousand years ago they would have laughed uproariously at the idea of Magna Charta. And if they had lived several thousand years ago they would have derided Moses when he came from the mountains with the Ten Commandments . . . We concede that these great teachings are not perfectly lived up to today, but I would rather be a builder than a wrecker, hoping always that the structure of life is growing—not dying."

Major General Harold L. George:

"It is my opinion that if this trip-hammer, round-the-clock utilization of Anglo-American air power can continue with a reasonably increasing tempo, it will accomplish the failure of the Nazi economic structure by the end of the year . . . By that, I mean that the Nazi economy won't be able to function at a degree essential to support the major war . . . For that, the attack has to continue and become intensified."

Archibald MacLeish, Librarian of Congress:

"We can make it clear to the whole world and not to the Nazis and Japs alone that the people won this war against the despisers of the people, that the people's governments and the people's armies were more powerful, and always will be, than the armies of the slave states and the tyrant dominions, that belief in the people is a strength not to be gainsaid and contempt for the people an inevitable and a fatal weakness, that those who live by contempt for the people will die by contempt for the people, that it is the people and not the enemies of the people to whom the future belongs."

Eric A. Johnston, president U. S. Chamber of Commerce:

"The average American acutely questions all centralized dominance in any field and is forever conducting crusades to break down private monopolies and public bureaucracies alike. He does not believe in irrevocably surrendering powers either in government or in business. What that American is in America he will also be in international affairs."

Louis Ruthenberg,

"To win the peace, to insure perpetuation of our American institutions, high levels of employment and productivity must be achieved as quickly as may be possible in the early post-war period. That objective can be reached only by immediate bold, effective planning on the part of the employers of America."

Robert P. Patterson, Under Secretary of War:

"I am particularly glad to have this opportunity to visit Australia. Despite its great separation from us in miles, Americans feel a warmth and closeness to Australia because of the generous hospitality you are giving our troops . . . It is a friendship which will continue long after the military ties which bind us so closely are relaxed with the surrender of our enemies."—F.L.S.

3rd

NEW ENSIGN

Cleveland, O. — Graduated from Officers' Training Maritime Service at Fort Trumbull, New London, Conn., Sept. 10, was Ensign Edward W. Levstick, 646 E. 115 St. He is now on furlough for two weeks.

Besides his father John Levstick, he has two sisters, Helen, a school teacher at Case Woodland, and Josephine. He also has a brother Joseph living at 2065 E. 226 St.

Announce Examination

Columbus, O. — Miss Gertrude Jones, chairman, and Carl W. Smith, member, of the State Civil Service Commission of Ohio, announced today a schedule of the examinations to be conducted Wednesday, September 29, 1943, for a number of positions in the Division of Highway Patrol, Department of Highways. The positions for which examinations are scheduled are Patrolman, Radio Operator, and Radio Technician.

The examinations on Sept. 29 will be conducted in Columbus, only, at the Seneca Hotel.

Applications and bulletins giving complete information as to the duties, salaries, and qualifications required of applicants for each position may be secured from the office of any County Auditor, or by writing directly to the State Civil Service Commission, Columbus, Ohio.

Persons desiring to compete in any of these examinations should file their applications as soon as possible since the closing date for applications is Sept. 22, 1943.

SOMEONE DIDN'T THINK

Since our war effort got well underway, casualties in industry have far exceeded those of our armed forces on the battlefields abroad. This loss of manpower-hours is today being given country-wide, serious concern by government and executives alike.

There are several reasons for

this increase. Thousands of men, and women, are engaging in new work in strange surroundings — to them. They, also, are anxious to "keep up their end." They do not want their machine or sector to be responsible for a bottleneck of the speeded up movement of armament. In this new industrial army are many workers who have been engaged in pursuits where work - hazards were practically non-existent. Therefore, they are not alert to any possible hazard. Fatigue also has played its part in increasing accidents.

Accident-prevention work—which basically is education—carried on most successfully before the war will now have to be conducted more aggressively than ever, and at an increased tempo. These workers will have to learn that just as familiarity breeds carelessness and indifference to possible injury, so does neglect correlate caution. To be sure, many accidents could not be foreseen, but the great majority that occur in industry today could be prevented by a little more application of the principles of look before you walk, run or move. It is too bad that the admonition of "Watch Your Step" has become such a deadly bromide that its effective virtue has been lost by constant repetition. A new "slogan" along this line is badly needed.

What kind of an oath is an alien required to take before he becomes a naturalized citizen of the United States?

He must declare, on oath in open court, that he will support the Constitution of the United States and that he absolutely and entirely renounces and abjures all allegiance and fidelity to any foreign prince, potentate, state, or sovereignty, of whom or which he was before a citizen or subject;

that he will support and defend the Constitution and laws of the United States against all enemies, foreign and domestic, and bear true faith and allegiance to the same.

Is a soldier required to take an oath when he enlists in the

GIVE THEM A HAND...

The Office of Juvenile and Women's Activities, headed by Mrs. Jean Tezak, requests information in a plea released and included in "Our Corner" on Page 7 of this issue.

Frances Lokar, an assistant to Director Tezak, asks some pertinent questions in "Our Corner."

Women of the organization will again be able to show their importance in the organization by supporting this move to spur activity in the Juvenile and Women's ranks.

Will the women score again? Yes, if they will give a willing hand as they have in the past!

OUR AMERICAN GOVERNMENT

Ed. Note: This document is a revision of Document No. 210, of the House of Representatives, Seventy-seventh Congress, first session. House Document No. 210 was a revision of House Document No. 152, of the same Congress. House Document No. 152 was a revision of 138 questions and answers that were inserted in the Congressional Record September 12, 1940.

More than one million copies of these publications have been printed and distributed. The House of Representatives has, on three different occasions, unanimously passed resolution requesting that these documents be reprinted.

The list of questions and answers was compiled by Congressman Wright Patman of Texas aided by Mr. C. W. Gilbert of the Legislative Reference Service of the Library of Congress. This series is taken from a booklet published by courtesy of former Congressman Martin L. Sweeney of Ohio.

When did the expression originate that "To the victor belong the spoils"?

This slogan of spoilsmen was coined in 1832 by Senator William L. Marcy, of New York. In a debate on the confirmation of Martin Van Buren as Minister to England, Mr. Marcy said, in part:

"It may be, Sir, that the politicians of New York are not as fastidious as some gentlemen are as to disclosing the principles on which they act. They boldly preach what they practice * * *. They see nothing wrong in the rule that to the victor belong the spoils of the enemy."

How does the present immigration law restrict the formerly unlimited immigration?

(a) Certain undesirable classes are excluded, such as diseased persons, illiterates, anarchists, criminals, etc.

(b) Natives of central Asia or of certain islands in the Pacific Ocean, and persons ineligible to citizenship (chiefly Mongolians) are excluded.

(c) The total number is limited to 150,000 a year, apportioned by geographical areas according to the number in the United States in 1920 whose origin was attributable to such areas.

Are foreign propagandists subject to restrictions?

Agents of foreign principals (which in effect means propaganda agents) must register with the Secretary of State.

Are persons of any particular race barred as such from acquiring United States citizenship?

Only "white persons, persons of African nativity or descent, and descendants of races indigenous to the Western Hemisphere" are eligible to naturalization. Of course, persons of any race, including Mongolians born in the United States, are in general United States citizens by birth, under the fourteenth amendment.

What kind of an oath is an alien required to take before he becomes a naturalized citizen of the United States?

He must declare, on oath in open court, that he will support the Constitution of the United States and that he absolutely and entirely renounces and abjures all allegiance and fidelity to any foreign prince, potentate, state, or sovereignty, of whom or which he was before a citizen or subject;

that he will support and defend the Constitution and laws of the United States against all enemies, foreign and domestic, and bear true faith and allegiance to the same.

How many Librarians of Congress have there been?

Nine, including the present incumbent, Archibald MacLeish. Of these, three served over 30 years apiece; John S. Meehan, 1829-61, Ainsworth R. Spofford, 1864-97, and Herbert Putnam, 1899-1939.

There are no "rookie" dollars. Send yours to the front! Buy U. S. War Bonds and Stamps!